

LAKIALOITE 114/2002 vp

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoite liittyy hallituksen esitykseen sairausvakuutuslain ja kuntoutusrahalain muuttamisesta (HE 148/2002 vp). Aloite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykseen sisältyvään lakiin sairausvakuutuslain muuttamisesta ja osa vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Valtion vuoden 2003 talousarviossa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistasoa ehdotetaan korotettavaksi 10,09 eurosta 1,36 eurolla. Korotusta perustellaan elinkustannusten nousulla.

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistaso joutui leikkauksen kohteeksi vuoden 1995 hallitusneuvotteluissa yhtä lailla kuin monet muutkin sosiaaliset tulonsiirrot. Rahojen tasoon ei näiden leikkausten jälkeen ole tullut korotusta, vaikka valtion taloudellisen tilanteen paraneminen on mahdollistanut leikkausten kompensoimisen monille muille kansalaisryhmille.

Tulotilastojen mukaan lapsiperheistä suurimman tuen tarpeessa ovat päivähoitoikäisten lasten vanhemmat. Kasvukeskuksissa päivähoitoikäisten lasten perheiden taakkana ovat vielä kohonneet asumiskustannukset, jotka rasittavat tällaisia perheitä voimakkaammin kuin jo asumisolonsa vakiinnuttaneita perheitä. Suurin ongelma lapsiperheiden tulonsiirroissa koskee kuitenkin äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistasoa. Vähimmäistasoa tulisikin korottaa selvästi ehdotettua enemmän, jotta sillä olisi merkitystä sen varassa elävien naisten taloudelliseen tilanteeseen. Vähimmäistasoa ehdotetaan

korotettavaksi täysimääräisen peruspäivärahan tasolle 23,14 euroa päivässä.

Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa suoritetaan noin 25 prosentille äideistä ja kolmelle prosentille isistä. Arvion mukaan uudistus koskisi kaikkiaan noin 23 000:ta vanhempainpäivärahan saajaa ja noin 12 000:ta sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan saajaa. Vanhempainpäivärahojen määräytymisperusteiden muutos parantaisi arviolta yli 3 500 sellaisen vanhemman taloudellista asemaa, jotka siirtyvät työttömyysetuuden piiristä vanhempainpäivärahajärjestelmän piiriin.

Hallitus esittää sairausvakuutuksen lääkekorvauksien omavastuuosuuksia tarkistettavaksi siten, että peruskorvattavien lääkkeiden kertaomavastuuosuus nousisi 8,41 eurosta 10 euroon ja erityiskorvattavien lääkkeiden kertaomavastuuosuus 4,20 eurosta 5,0 euroon. Lisäksi lääkkeiden vuotuinen omavastuuraja nousisi 594,02 eurosta 630 euroon.

Suomessa potilaiden omavastuuosuus lääkemenetelmistä on jo nyt huomattavan korkea muihin EU-maihin verrattuna. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen hintataulukot, joihin lääkekorvaukset perustuvat tällä hetkellä, ovat jäljessä lääkkeiden ja hoidon todellisista hinnoista. Omavastuuosuuksissa ei näin ollen ole korotusvaraa.

Sosiaali- ja terveysministeri on teettänyt valtiovarainministeriön talousarvioehdotukseen liittyen Kelalla laskelmat siitä, miten lääkkeiden omavastuuosuudet nousisivat 20 miljoonan lääkekorvaussäästöillä. Tuloksena oli, että lääk-

keiden omavastuusiin tulisi 20 prosentin korotus nykyisestä, jolloin esimerkiksi peruskorvattavan lääkkeen omavastuu nousisi yli 10 euroon nykyisestä 8,41 eurosta.

Hallituksen esittämä lääkekorvausten omavastuuosuuden korottaminen kohdistuisikin kiipeimmin kaikkein pienituloisimpiin kansalaisiin, etenkin pienituloisiin, mutta paljon lääkkeitä käyttäviin vanhuksiin. Heidän verotuksensa ei juurikaan kevene sairausvakuutusmaksun alen-

nuksen seurauksena, vaan he ovat hallituksen esityksessä jäämässä väliinputoajiksi. Lääkekorvausten omavastuuosuuden korottamisesta tulisikin luopua. Aloitteessa ehdotetaan, että sairausvakuutuslain 9 § säilytetään voimassa olevan lain mukaisena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) (poist.) 18 a §:n 1 momentti, 18 b §:n 1 ja 2 momentti, 22 §:n 1 momentti, 23 e §:n 1 momentti ja 28 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 22 §:n 1 momentti ja 23 e §:n 1 momentti laissa 640/2001, 18 a §:n 1 momentti sekä 18 b §:n 1 ja 2 momentti laissa 1479/2001 ja 28 a § laissa 1255/1989, seuraavasti:

9 §
(Poist.)

18 a ja 18 b §
(Kuten HE)

22 §

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä päivältä on yhtä suuri kuin 16, 17 sekä 18 a §:ssä tarkoitettu päiväraha. Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä on kuitenkin vähintään 23,14 euroa päivältä.

— — — — —

23 e ja 28 a §
(Kuten HE)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003.

Lain 18 a §:n 1 momenttia sovelletaan sellaiseen äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainrahan, osittaiseen vanhempainrahan sekä erityishoitorahaan, jos vakuutetun oikeus mainittuihin etuuksiin alkaa tämän lain tultua voimaan.

Lain 18 b §:n 1 ja 2 momentissa, 22 §:n 1 momentissa ja 23 e §:n 1 momentissa säädettyjä määriä sovelletaan etuuteen, joka kohdistuu lain voimassaoloaikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2002

Tuija Brax /vihr
Irina Krohn /vihr
Satu Hassi /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Osmo Soininvaara /vihr

Anni Sinnemäki /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Ulla Anttila /vihr
Janina Andersson /vihr